نگاه

ترمیم اعتماد به نفس اجتماعی

قطب‌الدین صادقی
کارگردان تئاتر

● خوشحالم که با وجود برخی زخم‌های کهنه و بی‌اعتمادی‌ها، مردم با شور و شوق سر صندوق‌ها رفتند و به وظیفه اجتماعی خود عمل کردند. تا این جایی که نتایج انتخابات را دنبال می‌کردم متوجه شدم مسوولان وزارت کشور با دقت و محاسبه منصفانه در اعلام نتایج، اعتماد به نفس از دست رفته را ترمیم کرده‌اند. خود من اصلا اعتمادی به وضعیت نداشتم و بدون امید به نتیجه، رای خودم را به صندوق انداختم اما الان دارم می‌بینم که نتیجه این انتخابات دور از انتظار، به سود جامعه و نیروهای اجتماعی، آینده روابط با جهان و وحدت ملی تمام شده است. شخصا به آینده بسیار خوشبین هستم و شادی خودم را از این اتفاق پنهان نمی‌کنم.

به نظرم این مشارکت با این وسعت، نشانه این است که مردم از نظر سیاسی، اجتماعی و فرهنگی به تنگ آمده‌اند. چهار سال گذشته بدترین دوره‌ای بود که گذراندیم و نشانه‌هایی از نارضایتی از عدم هماهنگی و گسستگی فرهنگی به چشم می‌خورد و همین فضا بود که باعث شد یک‌بار دیگر مردم پای صندوق‌ها بیایند و از حق مشروع خود با رای‌شان دفاع کنند. به نظرم این گفتمان، گفتمان درستی است که مردم جدا از موضع‌گیری‌های سیاسی و تضارب آرا و گرایش به این‌سو و آن‌سو حرفشان را با رای‌شان بزنند. اگر یاد بگیریم که به جای هر کلامی با یکدیگر از این طریق با هم گفت‌وگو کنیم، یک قدم به سمت دموکراسی رفته‌ایم و فرصت سازنده‌ای را به دست آورده‌ایم. این شور و شوق نشانه ایجاد همین فرصت است.

زیر آسمان فیروزه‌ای

طلسم نمایش فیلم فرهادی شکسته می‌شود

«گذشته» از چهارشنبه در تهران

● **شرق:** به‌نظر می‌رسد طلسم نمایش فیلم اصغر فرهادی در داخل ایران در حال شکسته‌شدن است. هفته گذشته شورای صنفی نمایش و پخش‌کننده فیلم «گذشته» اعلام کرد فیلم تازه فرهادی چهارشنبه ۲۲خرداد در گروه سینمایی آفریقا اکران خواهد شد. ۲۲خرداد از راه رسید و خبری از نمایش نشد. پیش از آن هم قرار بود هفته اول خرداد همزمان با اکران جهانی فیلم «گذشته» پخش شود که به دلیل آماده نشدن نسخه اصلی و زیرنویس فیلم به تعویق افتاد. اصغر فرهادی در گفت‌وگویی که در خلال جشنواره کن با ایسنا انجام داده بود، گفته بود: «تا نسخه‌ای با کیفیت عالی از فیلم آماده نشود؛ اکران نخواهد شد.» حالا این نسخه با کیفیت خوب به ایران آمده است. نسخه‌ای که

زیرنویس فارسی آن نیز با نظارت فرهادی آماده شده است. این خبر را علی سرتیپی، مدیرعامل فیلمیران و پخش‌کننده فیلم به «ایلنا» داده و افزوده است: «تمام هماهنگی‌های لازم انجام شده است و فیلم «گذشته» از روز چهارشنبه ۲۹خرداد در گروه سینمایی آفریقا اکران می‌شود.» به گفته سرتیپی، قرار بود برای نمایندگان رسانه‌ها یک نمایش ویژه اختصاص داده شود که برنامه‌ریزی آن در حال انجام است اما تاکنون زمان مشخصی برای آن تعیین نشده. فیلم «گذشته» فرهادی که در شصت‌وششمین جشنواره فیلم «کن» نیز شرکت کرد، در حالی که به نظر می‌رسید گزینه اصلی نخل طلایی کن است؛ جایزه بهترین بازیگر نقش زن را دریافت کرد. این فیلم با استقبال منتقدان مواجه شد. این فیلم در حال حاضر در اروپا اکران شده است و بیش از ۶۰هزار نفر از آن دیدن کرده‌اند.

هفت جهان

فروش اولین کتاب تصویری «سوپرمن»

اولین کتاب کمیک سوپرمن که به‌عنوان عایق در سقف خانه‌ای در «مینه‌سوتا» پیدا شده بود، در یک حراج به قیمت ۱۷۵ هزار دلار در یک حراجی به فروش رسید.

کتاب‌های تصویری زیادی از سوپرمن که یکی از ابرقهرمان‌های داستان‌های آمریکاست، منتشر شده است. یکی از قدیمی‌ترین آثار باقی مانده از کمیک‌های اکشن سوپرمن، متعلق به ۷۰ سال قبل است که در خانه‌ای واقع در مینه‌سوتا پیدا شد. این درحالی است که به گزارش ایسنا تنها ۱۰۰ نسخه از اولین چاپ این کتاب در دنیا باقیمانده که در سال ۱۹۳۸ به چاپ رسیده است. در حراجی که این اثر در آن عرضه شده بود، ۵۱ نفر با هم رقابت کردند اما در نهایت خریداری ناشناس کتاب را به قیمت ۱۷۵ هزار دلار خرید.

صندوق خاکستری

رفتار پیچیده جامعه

کیانوش عیاری
کارگردان
و تهیه‌کننده سینما

شرکت گسترده مردم در یازدهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری بیانگر رفتارهای پیچیده جامعه است.

البته برای تمامی رفتارهای پیچیده می‌توان دلیل پیدا کرد که پرداختن به همه آنها در این فرصت کوتاه امکان‌پذیر نیست.

اما با این حال یکی از دلایلی که به نظر می‌رسد مردم ترغیب شدند که در این انتخابات شرکت کنند، این است که پیش از آن مردم به‌خاطر برخی رفتارهای غیرمسوولانه ناامید شده بودند و البته «بیم آینده‌ای بدتر از شرایط فعلی» نیز دیگر دلیلی بود که مردم پای صندوق‌های رای حضور پیدا کردند. طبیعی است که در بدو امر در این شرایط ایستا برای فرهنگ و سینما انتظار معجزه نداریم. با اعلام شدن نتیجه انتخابات به این دلخوشیم که هرچه سریع‌تر سینما به وضعیت نرمال و طبیعی رسید.

چون اتفاقاتی که در سال‌های اخیر بر سینمای ایران تحمیل شد، سینما را به وضعیت اضطرار و رخوت کشاند. بنابراین باید صبر کرد تا دیدگاه‌ها و نهال سیاستگذاری‌های جدید به بار بنشیند و سینما به نقطه اولیه خود بازگردد و بعد از آن سطح انتظاراتمان را تعیین و مواضع خود را نسبت به سینما اعلام کنیم. تازه در چنین شرایطی است که می‌توان درباره آینده سینما نظر داد.

اتفاق بزرگ

لیلی گلستان
مترجم و کارشناس هنر

خیلی از آنهایی که پای صندوق‌های رای حاضر شدند و رای دادند، کسانی بودند که تا یکی دو روز پیش از انتخابات مردد بودند که رای بدهند یا نه اما واقعیتی که احتمالا بخش زیادی از ما را شگفت‌زده کرد، این بود که بخش زیادی از کسانی که روز جمعه به پای صندوق‌های رای رفتند، از همین قشر بودند و یک‌روزه تصمیم گرفتند که رای بدهند.

این تصمیم، یک اتفاق بزرگ و تغییر قابل‌توجه است. همین‌که مردمی تصمیم بگیرند و مشارکت داشته باشند، بسیار مهم است. من هم جزو همین افراد بودم. کسی بودم که تردید داشتم رای بدهم یا نه ولی در آخرین روزها مصمم شدم در انتخابات شرکت کنم. به شخصه به حسن روحانی رای دادم هرچند که در مقایسه با دیگر نامزدها، شناخت کمتری نسبت به او داشتم اما اعتقادم براین اساس بود که با رای‌دادن به این نامزد، به اصلاحات رای داده‌ام چراکه نمایندگان اصلاحات از او حمایت کردند و به همین دلیل من هم تصمیم گرفتم به او رای بدهم به‌خصوص با این امید که حوزه فرهنگ‌وهنر تکان بخورد و از این وضعیت و مشکلاتی که الان بر سر راه آن قرار گرفته است، خارج شود. در سال‌های اخیر شاهد این موضوع بودیم که وزرای فرهنگ، شناخت درستی از این حوزه نداشته‌اند و همین باعث لطمه‌زدن به هنرمندان و فعال فرهنگی می‌شود. به نظرم رییس‌جمهوری که قرار است در دولت آینده روی کار بیاید فارغ از اینکه حسن روحانی باشد یا هر فرد دیگر، در حوزه فرهنگ‌وهنر باید به این موضوع توجه کند که وزیر درستی انتخاب کند یعنی وزیری شایسته به این سمت منصوب شود تا مقامی را که کسب کرده است، برایش مناسب باشد. وقتی یک وزیر اصلح و مناسب در وزارت فرهنگ و ارشاد قرار بگیرد، می‌توان این امید را داشت که بحث ممیزی‌ها سروسامان می‌گیرد و این احتمال وجود دارد که میزان ممیزی‌ها کمتر شود.

دمیدن روح تازه در ایران

عبدالحسین مختاباد
خواننده

مردم ایران، ملتی با تاریخ و فرهنگ غنی و پرسابقه هستند. تمام تحولات خاورمیانه و آسیا از این کشور شروع شده است. به همین دلیل رای‌دادن نشان می‌دهد ملتی با چنین سابقه فرهنگ و هنری، خواهان گفتمان هستند و می‌خواهند از طریق رفتار مدنی و قانونی به خواسته‌های مشروع خود دست یابند. فکر می‌کنم یکی از دلایلی که باعث شد در انتخابات یازدهمین دوره ریاست‌جمهوری شاهد حضور مردم بسیاری باشیم نیز توجه به همین مساله است. دلیل دیگری که در این دوره مردم باز هم از طریق انتخابات سعی کردند تغییرات و خواسته‌های خود را در جامعه ایجاد کنند، گفتمان نامزدهای انتخابات بود. صحبت‌هایی که هریک از نامزدها و گفتمان‌هایی که با یکدیگر داشتند، جامعه را پرشور کرد. اما موضوع قابل توجه دیگر این است که رهبران سیاسی چه اصلاح‌طلبان چه اصولگرایان بر این نکته تاکید داشتند که باید در انتخابات شرکت کرد حتی هاشمی‌رفسنجانی با وجود اینکه ردصلاحیت شده بود باز هم به پای صندوق رای رفت و در انتخابات حضور داشت. همه این عوامل نه‌تنها در جامعه و ایجاد پویایی روی جریان انتخابات تاثیر گذاشت، بلکه بسیاری از کسانی را که مردد بودند در انتخابات حضور داشته باشند، به این قاطعیت رساند که باید پای صندوق‌های رای بیایند و در این حرکت تاثیرگذار باشند. در مورد حسن روحانی نیز که بالاترین رای را از آن خود کرده، می‌توانم بگویم حضور او در عرصه اجرایی کشور می‌تواند تاثیر زیادی روی فرهنگ و هنر بگذارد. امیدوارم ایشان به خواسته‌های اهالی فرهنگ و هنر توجه کند و همان‌طور که در صحبت‌های پیش از انتخابات عنوان کرده بود، منشور حقوق بشر را به تصویب برساند. به‌نظرم تصویب چنین منشوری باعث می‌شود افراد با حقوق خود آشنا شوند و کم‌کم به سوی یک جامعه مدنی پیش برویم. در نهایت باید گفت این انتخابات یک روح تازه در ایران عزیز ما دمیده است و باید رییس‌جمهور را در راهی که در پیش دارد، حمایت کرد.

دخالت در تعیین سرنوشت

علیرضا داوودنژاد
کارگردان
و تهیه‌کننده سینما

حضور گسترده مردم در پای صندوق‌های رای، بیانگر این نکته است که مردم دوست دارند خودشان در تعیین سرنوشت دخالت داشته باشند. طبیعی است مردم پرشور درخواست‌ها و مطالباتی دارند و برای ما که در سینما فعالیت می‌کنیم، مهم است که مردم این بخش از فرهنگ هم حضور تاثیرگذار داشته باشند. اگر مسوولان آتی سینما نظارت حداقلی داشته باشند و اجازه بدهند سینماگران مستقیما با مردم در تماس باشند و فارغ از حاشیه‌ها ذائقه مخاطبان را بشناسند، آن‌وقت مردم بدون واسطه از طریق خرید بلیت سینماها، به اقتصاد سینما کمک خواهند کرد. در این مسیر خواه‌ناخواه شوروشوقی به‌وجود می‌آید تا با توجه به پتانسیل بالای فکری و انسانی سینما، فیلمسازان به خلاقیت دست بزنند.

از سویی دیگر هنرمندان روشنفکر هم با توجه به رشد اقتصادی سینما، فیلم دلخواه خود را هم خواهند ساخت.

از سویی دیگر سینمای ایران در سطح منطقه و حتی در سطح بین‌المللی وارد بازار می‌شود و تعاملات میان مردم و سینما به شکل طبیعی در سطح عرضه و تقاضا موجب ارتقای سینمای ایران خواهد شد.

نقش خاتمی و هاشمی

پگاه آهنگرانی

به‌نظرم شوروشوق حضور مردم در انتخابات ریاست‌جمهوری، بیشتر مدیون ائتلاف آقایان خاتمی و هاشمی بود و بعد از آن هم مردم در این مدت کوتاه متوجه شدند می‌توانند بر سرنوشت خود تاثیر بگذارند. البته تاثیر این شوروشوق هم برای سینماگران جدا از مردم نیست. سینماگران هم همان مردم هستند و طبیعتا اعتمادبه‌نفسی که در این چند ساعت کوتاه بعد از نتایج انتخابات، مردم به‌دست آوردند، طبیعتا سینماگران هم بی‌نصیب نماندند. اما اینکه اوضاع آتی سینما چقدر بهبود می‌یابد، بستگی به چیدمان اعضای دولت و وزیر ارشاد دارد که چه معاونت سینمایی‌ای را برمی‌گزینند. با این حال معتقدم که اوضاع رو به بهبود است و باید باامید به آینده نگاه کرد.

پنجره‌ای به امید

فرزانه ابراهیم‌زاده

ساعت دو بعدازظهر بود. ساعت دو بعدازظهر یک‌جمعه پر از هیاهو و شلوغ‌کاری که خبر را شنیدم. خبر درگذشت شوهرخاله‌ای که چند سالی بیماری سختی را تحمل کرده بود، اما فکرش را نمی‌کردیم این جمعه ۲۴خرداد ما را ترک کند. جمعه ۲۴خرداد جمعه‌ای که بعد از یکی، دو هفته کار و گرفتن یادداشت‌های هنرمندان به مشارکت، منتظر انتخابات و رسیدن پایان شب و نتیجه انتخابات بودیم. این خبر مسیر روز را عوض کرد. شرکت در مراسم برای سرسلامتی باعث شد ساعتی از یاد ببریم که امروز روز رای‌گیری یازدهمین دوره انتخابات است و روزی پر از التهاب خواهد بود. از یاد بردم که از صبح خبرها را پیگیری می‌کردیم و لابه‌لای خبر رای‌دادن مقامات کشوری و هنری و پیر و جوان عکس کسانی را می‌بینیم که وسط مراسم شادی مثل عروسی پای صندوق رای آمده‌اند تا انتخاب کنند. اما در میانه مراسم سرسلامتی بود که خاله‌ام گفت: «من رای ندادم. باید حتما شرکت کنم.» باورش سخت بود. با آن وضعیت و موقعیت روحی، رای‌دادن؟! اما آنقدر مصمم بلند شد و به سمت نزدیک‌ترین حوزه رای‌گیری رفت که جایی برای تردید نگذاشت. من رایش را می‌دانستم. رای او یکی از بیش از ۵۰درصد رایی بود که روز شنبه به نام آقای حسن روحانی خوانده شد. رایی که کسی نفهمید بعد از شنیدن خبر یک مصیبت سنگین به صندوق انداخته شده است. وقتی صبح، نخستین نتیجه آرا را دیدم به این رای فکر کردم و چهارسال آینده به اینکه گاهی میان اتفاق‌های تلخ یک پنجره به امید باز خواهد شد.

با همراهی سهراب پورناظری و گروه «سیاوش»

«همایون» تیرماه در تهران می‌خواند

شرق: تازه‌ترین کنسرت همایون شجریان و سهراب پورناظری در قالب گروه موسیقی «سیاوش» اواسط تیر در تالار وحدت برگزار می‌شود. شجریان که به تازگی در فستیوال موازین مراکش روی صحنه رفته است، تیرماه اجرای دیگری را در تهران روی صحنه می‌برد. علیرضا توتونچیان مدیر برگزاری این برنامه به مهر گفت: «تمامی برنامه‌ها و قطعات اجراشده در این کنسرت، ادامه کنسرت‌های سال گذشته گروه خواهد بود که مهر و آبان سال گذشته توسط همایون شجریان و سهراب پورناظری در تهران و شهرستان‌ها اجرا شد بنابراین این کنسرت به نوعی تمدید و اجرای همان قطعات کنسرت سال گذشته گروه است.»

وی با اشاره به تورهای خارجی گروه سیاوش و اجرای کنسرت «آیینه‌ها» اضافه کرد: «تنها تغییری که در گروه اجرایی برنامه نسبت به تورهای اروپایی اعمال شده است، هنرمندان نوازنده هستند که در این کنسرت تغییراتی در ترکیب آنها پدید آمده است.»

طبق برنامه‌ریزی‌های انجام‌گرفته، این کنسرت در روزهای ۲۰، ۲۱ و ۲۲ تیر ماه ساعت ۲۱:۳۰ در تالار وحدت با آهنگسازی سهراب پورناظری و خوانندگی همایون شجریان میزبان علاقه‌مندان خواهد بود. پیش‌تر کنسرت مشترک همایون شجریان و برادران پورناظری در شهرهای پاریس (۱۳ آوریل) برابر با ۲۴ فروردین، گوتنبرگ (۱۹ و ۲۰ آوریل) برابر با ۳۰ و ۳۱ فروردین و استکهلم (۲۱ آوریل) اول اردیبهشت سال‌جاری برگزار شده بود.

همایون شجریان و سهراب پورناظری همکاری خود را از سال ۹۱ با برگزاری کنسرت آیینه‌ها آغاز کردند و در این مدت ضمن اجرای برنامه در تهران و شهرستان‌ها، کنسرت‌هایی را در پاریس، گوتنبرگ و استکهلم برگزار کردند که با استقبال قابل توجه مخاطبان نیز همراه بود. این گروه امروز و فردا نیز در کوالالامپور کشور مالزی کنسرتی برگزار خواهند کرد.

رای باز

دولت امانتدار مردم

بهرام دبیری
نقاش

● تا به حال در جابه‌جایی‌های مدیریت کلان اجرایی کشور، تغییر مهمی در عرصه فرهنگ و هنر ندیده‌ام. انتظار هم ندارم که دگرگونی آنچنانی پیش بیاید، اما با روحیه‌ای که مردم در انتخابات اخیر از خودشان نشان دادند – روحیه‌ای که به پیروزی آقای روحانی انجامید- امیدوارم ایشان بتوانند به چند نکته که به اعتقادم جزو خواسته‌های بحق آنان است، پاسخ دهند. اولین آنها، آزادی است. منظورم از آزادی، این است که در سطح وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی دایما شاعر، نقاش، فیلمساز و مجسمه‌ساز را محدود نکنند و با سلیقه محدود خود جلوی تماس مردم را با هنر نگیرند. انتظار دارم آزادی‌های فردی مردم و شهروندان ایرانی که در طول این سال‌ها آسیب دیده و حق طبیعی و قانونی آنهاست رعایت شود. اختلاس‌ها دیگر تکرار نشود و دولت آینده بتواند امانتدار دارایی‌های مردم باشد، امانتدار رقم‌های درشتی که دود شد و کسی پاسخ نداد. مردم ایران به هر ریال از این پول‌ها نیازمندند. امیدوارم وضعیت اقتصادی مردم بهبود پیدا کند. امیدوارم پاسپورت مردم ایران دوباره در کشورهای دیگر محترم شمرده شود. امیدوارم روابط ایران با کشورهای جهان بهبود پیدا کند. امیدوارم از تنش‌ها کاسته شود و صلح و دوستی جایش را بگیرد. امیدوارم درهای ایران باز شود تا مردم جهان به‌عنوان توریست و بیننده بتوانند سرزمین زیبای من را ببینند و مردم مهربان من را بشناسند. در زمینه فرهنگ و هنر تمام اختیار با هنرمند است و تمام مسوولیت هم با او. هیچ کارمند وزارتخانه‌ای به‌طور قانونی مجاز نیست جلوی اثر هنری را برای نمایش و اینکه توسط مردم خوانده، دیده یا شنیده شود بگیرد. آنچه تا به حال دیده‌ایم کم‌توجهی برخی به قانون است. در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تمام این حقوق پیش‌بینی شده و اصولا غیرعقلانی است اگر فکر کنیم کارمند یک وزارتخانه مجاز باشد به جای سلیقه یک ملت تصمیم بگیرد و بگوید شما می‌توانید این شعر را بخوانید یا نه یا شما می‌توانید این فیلم را ببینید یا نه و...

آنچه انتظار دارم اجرای قانون است. هنرمندان، محترم هستند. آنان نیروهای خلاق فرهنگ و هنر این کشورند. باید بتوانند آنچنان که خودشان صلاح می‌دانند بدون هیچ دستور و ارشادی کار کنند.